

Шябандин ваз багахъ дубхъна

Пайгъамбари ﷺ гъапну: «Жара вазарин улихъ Шябан вазлин заанвал имбу пайгъамбарин улихъ йиз айи заанвалсиб ву. Хъа Рамазандин вазлин заанвал Чав яратмиш гъапдарин улихъ вуйи Аллагъдин ﷻ Чан заанвалсиб ву».

Шябандин вазлиъ апӀру вари ужудар-стар ляхнар-гъяракатар заварина гъич саб жюрейин читинвал адарди удучвур ва дурарин гъагъ 700 ражну артухъ шулу. Ари гъаддиз Шябандин вазлиъ ушв бисуб ужу ву. Шилхъан вари

вазли ушв бисуз шулдарш, гъит гъадму вазлин эвелиъ шубуд йигъан, вазлин гъацкъялаъ шубуд йигъан ва вазлин аьхириъ шубуд йигъан ушвар дисри. Иллагъки Шябандин вазлин 15-пи йигъан ушв бисбан дережа аьхуб ву.

Пайгъамбари ﷺ гъапиганси, Шябандин вазлин ччвур «таша'аба» кӀуру гафналан арайиз дуфнайиб ву, дидин мяна «тарабгъувал» ву, гъадму вазлиъ уж'вал тарабгъуру.

Шябандин вазлиъ варитӀан аьхю гъюрмат айи йишварикан саб - Бараатдин йишв - дахил шула. Думу 15-дилан 16-диз вуйи йишваз тялукъ шула.

Аллагъдихъан ﷻ гуч'вал дапӀну, лазим вуйиб кӀулиз адабгъури ва гунгъарихъан ярхла шули, шли Шябандин ваз адлу гъапиш, Аллагъу Тааълайи дугъан гунгъарилан хил алдабгъур ва думу сад йисандин мудатнаъ бедбахваларихъан ва узрарихъан уърхур.

Шябандин вазли артухъдиси салаватар урхуру: «Аллагъумма салли аьла Мугъаммадин ва аьла али Мугъаммадин ва саллим».

СТР. 3

ФИКИР ТУВ

Ужувлан ляхниъ аьхю шадвал

“

Фуну касдиз вушра чав гъапӀу ужувлан ляхнизна, гафназ чухсагъул кӀуруган, хуш шулу. Гъацира инсандиз хуш шулу чав гъапӀу ужувлан ляхнихъди имбударра гъягъюри гъахъиш. Хъа варитӀанна аьхю шадвал гъадму вуки, эгер инсанари думу ужувлан ляхин чпин хилиз дибисну дидихъди гъягъюри гъахъиш.

“

СТР. 6

АБГЪЯДИ ККУНДУ

Пагъ, фукъан гюзел сумчир даринхъа?

Сумчирин эйси чан сумчирин дуфнайиб гъарсарихъан жавабдар ву. Фикир тувай... ГЪАРСАРИХЪАН!

Сумчир... Пагъ фукъан шаду ляхин даринхъа! Швушв хурайиризра ва жвуваз гъягъюрайиризра думу гизаф шаду ляхин ву! Думу инсандин уьмриъ варитӀан асас ляхнарикан саб ву. Сумчирин иштираквалин зегъметар фукъан кӀваз хушдар дарин! Иштираквалар, гъяракатар, сумчирин жорбежюр шей'ар вая пешкешар гъадагъбар... Хиял шулуки му ляхнар ккудудукӀрудар ву кӀури. Дугъриданна кӀваз бегелмиш вуйи зегъметан гъяракатар ву. Вари баладар, хъа ухъу гъадму гъадмукъан лазим вуйи ляхнихъ зегъмет зигурайкӀан?

СТР. 6

АЪЛИМАРИКАН

Ихъ ватандин адлу аьлимар

Гъюрматлу ватанагълийир, ухъу кми-кмиди ихъ газатдин гъарсаб нумрайиъ Пайгъамбарин ﷺ сабунуб гъядис текрар апӀурхъа. Думу гъядисдиъ, аьлимар пайгъамбарарин ирс агълар ву, кӀури дупна. Гъаз ухъу му дюшюшдиз аьхю фикир тувру. Гъаз гъапиш, коммунистарин гъизгъин йисари анжагъ гъадму аьлимар гъахъну гъаму Ислам диндикан саб фукӀара гъубзруш кӀури зегъмет гъизигдар. Ав, дурариз фукъан вушра читинди гъабхъну, дурарикан фукъандар, диндихъди гъягъюрачва, кӀури, дустагъ гъапӀну. Ари гъаци вушра думу ксари дин дипундар ва гъийин йигъаз гъаму дин ухъуз гъубзбаъ, Аллагъу Тааълайин кюмекнинди дурар аьхю сеbeb гъахъну.

СТР. 5

Дербент шагъриъ «Ас-салам» газатдин мажлис

СТР. 2

Мистан гъуншйир фужар ву?

СТР. 6

Ибадат апӀру вахтна манигъвал тувру васвас

СТР. 7

Дербент шагъриъ «Ас-салам» газатдин мажлис

23-пи апрелиъ Дербент шагърин Жвуми мистаъ «Ас-салам» газатдин мажлис кљули гьубшну. Думу серенжем-диз ихъ республикаийн жюрбежюр шагърар-районариан инсанар уч гьабхънийи.

Мажлис думу мистан имам Шу-айб гъяжи Гъясанбековди ачмиш гьапну. Дугъу чан улхбаъ Пайгъамбарикан ктибтну ва Аллагу Тааляийн Пайгъамбарихъна вуйи сабпи табшуругъ «Урх» кљуруб гьабхъну, кљури гьапну. «Ислам дин илимдин дин ву, думу динди уху урхури, агъю апури хьуб ккун апура. Гъаци вуйиган, гъачай гъаму Аллагу Тааляийн ва Пайгъамбарин гафариз дикъат фикир тувну, илим-дихъна чалишмиш хьухъа. Хъа гъаму «Ас-салам» газатдин машарик илмикан мялуматар гизаф ка, гъачай думу газатдиз подписка дапну, жвуаз илим агъю апухъа», - гьапну уч духънайидариз имамди.

Мажлис кљули гьубхур РД-ийн Муфтиятдин Кафари Дагъустандин вакил Магъди гъяжи Абидов вуйи. Сабпи нубатнаан Магъди гъяжийи мистан имам Шу-айб гъяжийиз ва вари уч духънайидариз чухсагъул къайд гьапну ва жикъиди «Ас-салам» газатдин ва думу газатди гъийин йигъан мусурмарин, дагъу-

станлуйирин арайиъ фициб мянфяатлу ляхин гьабхураш ктибтну. «Гъюрматлу мусурман гъардшар ва чйир! Инсандиз чан уьмриъ в а р и т а н герек вуйи д а р и к а н саб диндин агъювалар гъадагъуб ву. Му гафар зарафатар дар, му гафар фикир т у т р у в д и гъитну ккун и д а р р а дар, учван му гафариз дикъат фикир тувуб ккун апураза. Фу ляхни ухъуз газатдин подписка дапну дидкан мянфяат ктабгуз манигвал апура?! Фу ляхни ухъуз илим урхуз манигвал апура?! Гъи вари рякъяр ухъуз ачмишди вуйиган, гъи ухъуз рягъатвалар духънайиган, ухъу жвуван дин

«Гъюрматлу мусурмар! Дугъриданна ухъуз «А-салам» газат агъю вуйи ниъмат ву. 1994-пи йисхъанмина гъийин йигъазкъан «Ас-салам» ухъкан гъарурин багъалу хялижв духъна. Ихъ ватанагълийириз газат урхуз агъю хъпан бадали, саб ихъ республикаийи, имбу йишваригъра мусурмарихъди алакъалу вуйи ляхнарикан хабар тувра. Думугъанна гъайри, учу урус чъланан «Ас-салам» газатдин машарик ихъ республикаийи дуламиш шулайи жюрбежюр халкъарин алимарикан ктибтура. Магъа агъхиримжи чап гьапдарикан къваин илмийиз Агъул райондин адлу алим Багъаутдин гъяжи, Лезги халкъдикан Мугъаммад аль-Ярагъи, Табасаран халкъдикан Зияутдин Юсуф гъяжи, Наврузбег эфенди, Гъясамуддин аль-Гурихъи. Яни газат, ихъ халкъарин алимарин тарих къваинди гьубзбан бадали, гизаф ляхин гьабхура.

гъархну ккундар ва, артухъси диндин тереф дибисну, жвувхъан шлуганси дин яркъу апуз чалишмиш духъну ккунду. Дагъустандин Муфтийин заместитель Агъмад гъяжи Кахаевди, «Ас-салам» газатдин коллективди ва думу газатдин подписка апури, думу гъарурихъна рубкъури ляхин гьабхурайидари дугъриданна агъю савабан ляхин тамам апура, гьапну. «Му дугъриданна лап агъю ва кымат тувуз даршлу къадар саваб айи ляхин ву. Фукъан читинди вушра, газат подписка апури, думу гъарурихъна рубкъури лихурайи баяри дин тарабгъбак чпин агъю пай кивра. Гъит Аллагу Тааляийи дурариз гъарсаб чпин алдабгъурайи ликрихъ саваб бикъри», - гьапну А. Кахаевди.

«Ас-салам» газатдин редактор Ансар гъяжи Рамазановди газатдин коллективди гьабхурайи ляхникан ктибтну.

гъюз шуладайи. Агъирки му хизанди, чпизра диндин агъювалар думукъан яркъуди адруган, думу шурахъна урус чъланиинди вуйи «Ас-салам» газатдин саб номер тувру. Газатдин саб номер гъурхган, думу шуран мусурмарикан агъю апуз хъанара артухъ агъшкъ

Гъи «Ас-салам» газат адру регион ихъ агъю гъюкуматдиъ имдаршул, яни наан фуж яшаммиш шулашра, дугъхъан думу газатдиз подписка апуз шулу. «Ас-салам» газат жара динагълийири Ислам диндиз гъюз себеб шула. Магъа улихънаси гьабхъи дуюшюш. Мусурмар дару сар дишагъли мусурман хизандихъди таниш шулу. Гафчълал апури, чибчихъ гъягъюри, йигъарикан сад йигъан мурари диндикан улхуз хъюгъру. Думу дишагълийин диндихъна агъшкъ шулу, амма чаз лазим вуйи къадар Ислам диндикан хабар адрувалиан дугъхъан гъичра мусурманвал къабул апбахъна

гъюз шуладайи. Агъирки му хизанди, чпизра диндин агъювалар думукъан яркъуди адруган, думу шурахъна урус чъланиинди вуйи «Ас-салам» газатдин саб номер тувру. Газатдин саб номер гъурхган, думу шуран мусурмарикан агъю апуз хъанара артухъ агъшкъ

шулу, ва гъаци думу риш, имиди вуш, хъанара газатар ккун апури гъюру. Дурари му шурахъна сад йисандин газатар тувру. Урус чъланиинди сад йисан 24 газат чапдиан удучъвур. Му дишагълийи сад йишвандин арайиъ вари гъадму газатар урхуру ва гъачнинган, Ислам дин къабул апуз ккундуз, кљури хабар тувру. Ари гъамус фикир тувай, агъиз ватанагълийири, «Ас-салам» газатдикан фициб мянфяат аш. Ва гъаддихъди сабси Пайгъамбарин Мугъаб ибн Жабализ вуйи гафарра къваин апухъа: «Я Мугъаб, увуз гъаму дюн'я ва вари му дюн'ийи айибтган, сар кас гъякъ рякъюхъна хуб ужу ву». Гъаци вуйиган, гъюрматлу мусурмар, гъачай му газатдиз подписка дапну, жвув ва жвуван багахлуийр шад апухъа», - гьапну Ансар гъяжийи. Мажлисдиъ гъацира Лезги чъланиинди удубчъвурайи «Ас-салам» газатдин редактор Гъясан гъяжи Амаханов, Курах райондин имамарин председателъ Шамиль гъяжи Умаров ва «Ас-салам» газатдин менеджер Абдусабир Агъмадов гъулхнийи. Улхбарин арайиъ тилимари мавлидарра гъурхнийи. Мажлисдин агъирхъ вари уч духънайидари сагъиди дюоъ гъурхну.

Учредитель
Благотворительный фонд «Путь».
Газета печатается по согласованию и одобрению Духовного управления мусульман Дагестана

Редакционный совет
Председатель редакционного совета муфтий РД Ахмад-хаджи АБДУЛАЕВ

Заместитель муфтия РД
Махди-хаджи МУТАЙЛОВ

Главный редактор
Азиз МИЧИГИШЕВ

Редактор
Ансар РАМАЗАНОВ

Канонический редактор
Мухаммад-Рамазан РАДЖАБОВ

Корректор
Шарафудин ДАШДЕМИРОВ

Дизайн, вёрстка
Мухаммад МУСАЕВ
Иса ОМАРОВ
Менеджер
Мухаммад ХИРЯСУЛАЕВ
Абдулсабир АХМЕДОВ

При перепечатке ссылка обязательна. Набрано и сверстано на компьютерной базе газеты «Ас-Салам». Газета зарегистрирована Федеральной

службой по надзору в сфере связи, информационных технологий и массовых коммуникаций. Свидетельство о регистрации ПИ № ФС 77-42079 от 24 сентября 2010 г. Отпечатано в ООО «Дом печати» по адресу: пр-т Акушинского, 20. Заказ № _____

Тираж 2300 экз.
Сдано в печать 30 апреля 2016 г. в 14:00

Адрес редакции:
367015, РД, г. Махачкала, проспект Акушинского, 5-я линия, 19. Телефон редакции: 8-928-530-59-70.

Подписка и доставка по г. Махачкале: 914-222. по Республике Дагестан: 8-988-699-28-24.

E-mail: assalamweb@gmail.com
www.assalam.ru

Мистан гъуншйир фужар ву?

Гъюрматлу мусурман гъардшар ва чйир! Имамари вяъза аплруган инсанариз жямаят гъудгнар из мистаз гъачай клури, кми-кмиди фици теклиф аплуруш ебхурхъуз. Хъа Пайгъамбарин ﷺ ва халифарин вахтна дициб теклиф аплуб герек шулдаи, гъаз гъапиш гъудгниз экбер тувубси, вари жямаят гъудгниз мистаз уч шули гъахъну.

Думутанна гъайри, эгер фужка жямаят гъудгниз дуфнадарди гъабхъиш, асгъабари чиб-чпихъан думу кас гъяркънуш, фу дубхънайкдан клури, гъерхри гъахъну. Эгер саризра думу адрувалин себенакан агъдарш, дурар гъадму касдин хулаз гъагъури гъахъну. Ари гъамциб иштагъниинди жямаят гъудгниз уч шули гъахъну. Ва саб читин себед адарди, дурари жямаят гъудган ккадапурди гъахъундар. Хъа гъийин йигъан инсанар диндихъан циб ярхла гъахъиган, жямаят гъудгнар из цибгдан инсанар уч даршулайган, имамари чпин вяъзйириъ

инсанариз жямаят гъудгниз теклиф аплура.

Имамари гирами Къур'андин аятар, Пайгъамбарин ﷺ гъадисар кваин аплуру, инсанар ашкъ ади жямаят гъудгнар из иштирак хъуз клури. Артухъси имамари Пайгъамбарин ﷺ исихъ улупнайи гъадис кваин аплуру:

« لا صلاة لجار المسجد إلا في المسجد »

«Мистан гъуншйир анжагъ мистагдан гъудган адар» (Байгъакъи; Гъаким).

Хъа мистан гъуншйир фужар ву? Дидкан Ибн Гъажарин «Аль-Фатава

аль-фикъгъия аль-кубра» китабдиъ дупна: «Агъмад Ибн Гъажар Аль-Гъайтамийихъан гъерху:

«Пайгъамбарин ﷺ мистан гъуншйир анжагъ мистагдан гъудгнар адар, клуру гафариан мистан гъунши фужар вуш фици агъю шулу?»

Дугъу гъамци жаваб туву: «Аль-Каффалин саспи асгъабари гъапуки, мистан гъуншйир шулу гъадму мистагдан вари терефаризди айи 40 хал».

Хъа жара алимари гъапу: «Мист'ан экбер гъебхъу гъарсар кас мистан гъунши гъисаб шула.

Ухъуз рябкъюрайиганси, мистан гъуншйир хайлиндар шула, саб мистан багахъ хъайидар духъну гъузраддар, шлиз экбер гъебхънуш, гъаддар вари шула. Ибн Гъажарин фетвайиинди ихъ гуларий айи вари хизанар мистан гъуншйир шула. Гъаз гъапиш, гъулаъ экбер тувруган, сес дерехъри гъубзрадар, ари гъаддиз артухъ фикир тувну ккунду.

Гъит Аллагу Тааляи ухъкан гъарури мистаз гъагъюз, гъарсаб гъудгниз жямаят дихъди мистаг иштирак хъуз кюмек тури.

НУРМУГЪАММАД ИЗУДИНОВ

ГИРАМИ ВАЗ

Шябандин ваз багахъ дубхъна

1 « Бараатдин йишв

Шябандин вазлин 15-дилан 16-диз, саспидар йишварий 14-дилан 15-диз клури дупна, вуйи йишваз Бараатдин йишв клуру. Бараат «аьлакъалу даруб», «бегъемди жара дубхънайиб», клуру мяна айи гаф ву, гъадму йишван ужудар дару ляхнар-гъаракатар аплу инсанар Женнетдихъан ярхла аплуру, хъа ужудар ляхнар-гъаракатар гъахру ксар - Жегъеннемдихъан.

Гъадисдиъ дупнайиганси, гъадму йишван, диндиз къаршуду вуйидарин, къаст айидарин, арагъ-чяхир убхърударин, багахълуйирихъди вуйи аьлакъийр дючюргънайидарин, чпин абйир-бабарихъ хъебехърударин, къапавал аплударин, такабур ксарин ва футнакарин ктарди, вари имбу инсанарин гунгъар аьфв аплуру.

Ари гъаддиз гъадму йишв Аллагу Тааля кваин аплури, къулгъийр-дюъийр урхури адапуб ужу ву. Гъадисдиъ дупнайиганси, дюъийр къабул аплуру хъуб йишв а: Жвуми йишв, Мугъяррамдин 10-пи йишв, Шябандин 15-пи йишв, Къурбан-машкквран ва Ушварин машкквран улихъна вуйи йишвар. Бараатдин йишван шубуб ражну «Ясин» сура урхуру: сабни ражну уьмур ярхи хъуб метлебан ният ади, къюбпи ражну - балйир-къазйирихъан уьрхъвал ккун аплури ва шубубпи ражну - ужулар артухъ аплувал ккун аплури. Гъарсаб ражну «Ясин» урхбалан къяляхъ, исихъ улупнайи дюаъ урхуру:

Бараатдин йишван ясиндин къяляхъ урхуру дюаъ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ .
اللَّهُمَّ يَا ذَا الْمَنِّ وَ لَا يَمُنُّ عَلَيْهِ يَا
ذَا الْجَلَالِ وَ الْإِكْرَامِ يَا ذَا الطَّوْلِ وَ

الْإِنْعَامِ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ ظَهَرَ الْأَجِينَ وَ
جَارَ الْمُسْتَجِرِينَ وَ أَمَانَ الْخَائِفِينَ .
اللَّهُمَّ إِنْ كُنْتُ كَتَبْتَنِي « كَتَبْتَنَا » عِنْدَكَ
فِي أُمِّ الْكِتَابِ شَقِيًّا « أَشَقِيَاءَ » أَوْ
مَحْرُومًا « مَحْرُومِينَ » أَوْ مَطْرُودًا
« مَطْرُودِينَ » أَوْ مُقْتَرًا عَلَيَّ « عَلَيْنَا »
فِي الرِّزْقِ فَامْحُ . اللَّهُمَّ بِفَضْلِكَ
شَقَاؤَتِي « شَقَاؤَتَنَا » وَ حِرْمَانِي
« حِرْمَانَنَا » وَ طَرْدِي « طَرْدَنَا »
وَ اقْتَارَ رِزْقِي « رِزْقَنَا » وَ أَتْبَيْتَنِي
« أَتْبَيْتَنَا » عِنْدَكَ فِي أُمِّ الْكِتَابِ سَعِيدًا
« سَعْدَاءَ » مَرْزُوقًا « مَرْزُوقِينَ » مُوَفَّقًا
« مُوَفَّقِينَ » لِلْخَيْرَاتِ فَإِنَّكَ قُلْتَ وَ
قَوْلِكَ الْحَقُّ فِي كِتَابِكَ الْمُنَزَّلِ عَلَيَّ
لِسَانَ نَبِيِّكَ الْمُرْسَلِ بِمَحْوِ اللَّهِ مَا
يَشَاءُ وَ يَثْبُتُ وَ عِنْدَهُ أُمُّ الْكِتَابِ .
إِلَهِي « إِلَهَنَا » بِالتَّجَلِّيِ الْأَعْظَمِ فِي
لَيْلَةِ النَّصْفِ مِنْ شَعْبَانَ الْمُكَرَّمِ الَّتِي
يُفْرَقُ فِيهَا كُلُّ أَمْرٍ حَكِيمٍ وَ يَبْرَمُ أَنْ
تُكْشَفَ عَنِّي « عَنَّا » مِنَ الْبَلَاءِ مَا أَعْلَمُ
« نَعْلَمُ » وَ مَا لَا أَعْلَمُ « نَعْلَمُ » وَ مَا
أَنْتَ بِهِ أَعْلَمُ إِنَّكَ أَنْتَ الْأَعَزُّ الْأَكْرَمُ .
وَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيَّ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ وَ
صَحْبِهِ وَ سَلَّمَ

«Бисмиллагъи ррягъмани ррягъим. Аллагуьмма, я залманни ва ла юманну аьлайгъи, я заль жалали валь икрами, я затгавли валь инаъми, ла илагъа илла анта загъра лажина ва жарал мустажирина ва аманал хаифина.

Аллагуьмма ин кунта катабтани (катабтана) индака фи уммил китаби шакъийан (ашкъия), ав магъуман (магъумина), ав матрудан (матрудина), ав муктаран аьлайя (аьлайна) фи рризкы фамгу Аллагуьмма бифазлика шакъавати (шакъаватана) ва гъирмани (гъирманана), ва тарди (тардана), ва икътара ризкы (ризкъана), ваасбитни (ваасбитна) ындака фи уммил китаби саидан (суадаи) марзукъан (марзукъина) муваффакъан (муваффакъина)

лилхайрати, файннака къулта ва къавлукал гъагъу фи китабикал мунзали аьла лисани набийикал мурсали ямгу лагу ма яшау, ва юсбиту, ва индагу уммул китаби. Илагъи (илагъана) биттажаллиял аъзами фи лайлати ннисфи мин шаъбанал мукаррамиллати юфракъу фиъга кулла амрин гъаким, ва юбраму ан такшифа аьнни (аьнна) минал балаи ма аьламу (наьламу), ва ма ла аьламу (наьламу), ва ма анта бигъи аьламу, иннака антал аьззул акрам. Ва салла лагу аьла саййиддина Мугъяммадин ва алигъи ва сагъбигъи ва саллам».

«МУСУРМАРИН МАШКВРАР, ГИРАМИ ЙИГЪАР ВА ЙИШВАР» КЛУРУ КИТАБДИАН

Хизан ва веледар

Эгер аби-бабу чан веледиз ужуб тербия тувундарш, дурарин уьм-риь веледарихъди аьлакьалу вуйи шаду йигъар цибтган даршул. Жвуваз веледарикан закурин йигъан уж'вал дябкъну ккундуш, лап бицивахтналанмина хьюгъну, дурариз ужубна-харжиб фу вуш улупну ккунду.

Ужуб тербия айи хизандиан вуйи веледдинна тербия адру хизандиан вуйи веледдин фаркъвал ачухъди рябкъюру. Думутанна гъайри, иманди-хъан, Исламдихъан гъадатнаи касдиз му дюн'яйиъра цибтган шадвал даршул.

Гъаци вуйиган, мусурман касди сабпи нубатнаан чан веледиз Аллагу Тааьлайи дивнайи рякъ улупуз чалишмиш духъну ккунду, ари гъаци гъабхъиш, веледариз му дюн'яйиъра, Ахират-дигъра шадвал бихъур, ва дурар гъакъ рякълан улдугбахъан азад апур, ин ша Аллагъ. Фикирлу касдиз Аллагу Тааьлайин рякъ хъапбакан айи мянфяаьт ва иблисдин рякъ хъапбакан вуйи зарар аьгью апури ккунду. Эгер ухъуз жвувлантина гъакълу ужуб насил гъубзну ккундуш, гъачай Аллагу Тааьлайи ухъуз улупнайи рякъюз лигухъа.

1. Эгер ухъуз ихъ насил ужур духъну ккундуш, эвлемш хъуз гъазур шлу вахтнахъанмина хъюгъну фикир тувну ккунду, яни жвуваз шлу веледарин дадайиз. Уву ктагъурайи хпир ужуб насилкан, диндин тереф дибиснайириккан хъуб ужу ву. Пайгъамбари ﷺ гъапну: «Швушв ктагъруган, 4 ляхниз фикир тувну ккунду: дугъан девлет, насил, утканвал ва дин. Хъа уву диндихъди гъягъюрайир кадагъ...» (Аль-Бухари ва Муслим).

Ав, эгер диндихъна сабси ужуб тербияра айир, утканвалра айир гъабхъиш, хъанара ужу ву. Пайгъамбари ﷺ дупна: «Учву ичв тухмиз барабар вуйидарикан кадагъай, яни ужуб тухмиан вуйи риш» (Ибн Мажа).

Абйир-бабарира чпин шубар Аллагу Тааьлайикан аьгъюриз, диндин фарзарикан хабар айириз, Рамазандин вази ушв бисруриз тувну ккунду. Абйир-бабаре му ляхнариз дикъат фикир тувну ккунду, гъелбетда риш швуваз тувруган. Думу гъаци вуки, мисалназ бализ чаз лайикъ дарур къисмат гъабхъиш, дугъхъан думу ужуб терефназ илттикъуз чалишмиш хъуз шулу, хъа эгер саб жо-рейиндира фулкара апуз шулдарш, дугъаз тлалакъ тувну жара хъуз вушра шулу. Хъа риш сар ужур дарурихъ гъабхъиш, думу чан вари уьмриъ гъадгъан уйнар аьгъ апури гъузур ва чан диндин терефра лап ис абхъур.

2. Жигъиларин никгъар шаввалъ вазиъ жвуми йигъан мистаъ лисун хъайиз апуз чалишмиш духъну ккунду.

3. Сумчир апруган, гъарам ляхнар апури, Шариаьтди дивнайи саргъатарилан улдучивури ккундар. Сумчриз ужудар ксариз, аьжузариз дих апуб ужу ву, дурарин юквар шад апуз.

4. Жилирна хпир сатли шлуган, Пайгъамбарихъан ﷺ ухъухъна дуфнайи дюаь урхуб ужу ву:

اللَّهُمَّ جَنِّبْنَا الشَّيْطَانَ وَجَنِّبِ الشَّيْطَانَ مَا رَزَقْنَا

«Аллагъумма жаннибна-щайтана ва жанниби-щайтана ма разакътана».

Мяна: «Я йиз Аллагъ, Уву учъхан шайтган ярхла апина, ва Уву учуз тувру веледдихъанра шайтган ярхла апин!».

Гъадму вахтна абйир-бабар фу гъялнаъ ади гъабхънуш, ари гъюз имбу веледдинна гъациб гъял шул, ктура. Эгер дурар шадди гъабхъиш, Аллагу Тааьла кваъ ади гъабхъиш, шлу веледра гъацир шул.

5. Фуник велед кайи вахтна, дадайи артухъси ибадат апбаз фикир тувну ккунду: дюьйир урхури, гъудгнар апури, ар-

9. Бицири сабпи гафар пуз хъюгъюбси, дугъаз «ла илагъа иллаЛлагъ» улупуб ужу ву.

10. Бабкан духъну 7-пи йигъан дугъаз ччвур тувну ккунду. Баяриз ваританна ужудар ччвурар Абдуллагъ, Абдуррагъман, Абдуррагъим, Мугъаммад ва Аьгмад, жара пайгъамбарин, алимарин ччвурар. Шубариз ужудар ччвурар – Пайгъамбарин ﷺ дадайин, дугъан шубарин ва хпирин ччвурар ва гъацира Марьям ва Асият ктуру ччвурар ву.

11. Веледдихъан, якъ дубккн аькъикъа-садакъа тувну ккунду. Эгер бай вуш, дугъхъан къюб якъ, хъа риш вуш саб якъ убккуру. Эгер абйир-бабаре гъубккундарш, чан йисар тамам гъабхъиган, дугъу чав чахъан убккуру.

12. Ургубпи йигъан бицирин ктуру куш алдапуру ва гъадму кушарин гъагъ гъизил ва арс садакъади тувру.

13. Веледдиз никк тувруган, гъаражари «БисмиЛлагъ» пуб ужу ву. Веледдиз никк тувру дада гъарам, ясана шаклу ипругдихъан ярхла духъну ккунду. Никк тувруган, гъудгнин дижикнади хъуб гизаф ужу ву.

тухъси Аллагъ ﷻ кваин апури, фу иптурушра, «БисмиЛлагъ» дупну иптуру, гъарам ва шаклу ипругдихъан ярхла шули духъну ккунду.

6. Велед бабкан гъабхъиган, Аллагу Тааьлайиз гъамд апури, думу ужур кас хъуб ккун апури дюьйир апури гъабхъиш ужу ву. Бай гъабхъиган, рази шули, хъа риш гъабхъиган пашман духъну ккундар. Аллагу Тааьлайи фуж туввиш, ари гъадгъуин рази духъну ккунду.

7. Велед дадайин никк дарди гъитну ккундар. Дадайин никк гъубхъу велед сагъур шулу. Къюд йис хъайизкъан дадайи веледдиз чан мухрилан никк тувну ккунду. Бицир шинтакк ккитну дакъруган, «ла илагъа иллаЛлагъ», «Аллагъ, Аллагъ» ктури уткан сесниинди зикир урхуб ужу ву.

8. Велед бабкан хъубси, дугъан арччул ибахъ экбер дурхну ккунду, хъа гаргул ибахъ - къамат. Эгер гъаци гъапиш, шайтган веледдихъан ярхла шулу, дупна гъадисдиъ.

Веледдин 6-7 йис гъабхъиган, дугъаз яваш-яващди Къур'ан урхуз, гъудган апуз улупури духъну ккунду.

Эгер веледди ужувлан ляхин гъапиш, дугъаз чухсагъул дупну, дугъу чав гъапи ляхин ужувлануб вуйиб улупну ккунду. Хъа харжиб гъапиш, думу ужуб даруб вуйиб-диканра хабар тувну ккунду. Эгер харжи ляхнариз улар хъаркъри гъабхъиш, хъасин веледдин саб вахт гъабхъиган, дугъан аьхювал апуз даршулира хъуз мумкин ву. Веледариз абйир-бабарин, мялимарин, аьхюдарин гъюрмат уьхюз улупну ккунду.

Бицидарин юкв марци кляжук мисал ву, ухъхъан думу кляжук ухъуз ккуниб биклуз шулу. Гъаци вуйиган, гъачай думу кляжук анжагъ мянфяаьт айиб биклухъа.

Гъит Аллагу Тааьлайи ихъ веледариз ужуб тербия тувуз, дурар лайикъ мусурмариси арайиз адагъуз ухъуз кюек туври. Амин.

АНСАР РАМАЗАНОВ

АДЛУ САЛИГЪАРИН НУМУНА

Гъаму макъалайиъ улихъ вахтары гъабхъи адлу алимарихъди аьлакьалу сакъюдар дюшюшар кваин апидихъа. Думу ксар гъадмукъан ижмиди диндихъан хъичихнайидар, диндиъ улупнайи шартлар вари хъайи-хъайиси тамам апуз чалишмиш шлудар гъабхъну.

Ислам дин ктуру гафнура кмиди думу ксарин кваъ иман ижми апури, Пайгъамбарин ﷺ рякъхъан хъанара ижмиди хъчихуз аьшкъ ади шули гъабхъну. Магъа сакъюдар ухъухъна гъурукъю дюшюшар:

1. Дупна: «Гъясан ибн Абу Саннан дахъну ахури гъабхъундар, эгер ипруг чагъиб вуш, думура иптуру гъабхъундар ва лап мичли шидра убхъурдаи».

2. Аль-Гъарис аль-Мугъясибийин адаш къадаритарикан вуди гъабхъну (Думу улдугу десте ву. Дурар, гъарсар касдин ляхнарин аьхюр Аллагъ ﷻ дар, хъа гъарсар кас учв ву, ктурудар ву). Чан адаш кечмиш гъабхъиган, аль-Гъарисди дугъан ирснакан ккундар-уз гъапну, гъаз гъапиш дугъаз чан адаш агълю суннайи улупнайи рякълан улдугну душнайир вушул ктури, гучууйи. Гъаз гъапиш, гъадисдиз асас духъну, жорбежур динарин агъларихъан ирсанан пай гъадабгъуз шулдар дупна: «Жа-жара динарин агъларихъан чиб-чпин ирс гъадабгъуз даршул».

3. Абу Али ад-Дакъаьди гъапну: «Эгер аль-Гъарис аль-Мугъясибийи шак'вал айи ипругдихъинди хил гъачабккюри гъабхъиш, дугъан хилиъ айи ифдин табар турччвуз хъюгъюйи. Саб ражари Жунайд аль-Багъдадийи чан багахълуин сумчрин тлаьмдикан аль-Гъарисийиз ипруг хъади гъафи. Амма Гъарисийи думу гъипундар. Хъа сакъюдар йигъарилан дугъаз дицибкънайи уьлин тики хъади гъафиган, дугъу думу гъипну ва гъапи: «Учву мюрид касдиз ипруг тувруган ари гъамциб тувай».

Ихъ гъакълу салигъари ипругдиъ, алабхърубдиъ, убхърубдиъ чпиз саргъатар диври гъабхъну. Уьмар асгъябди чан бализ, эгер къюб жюрейин хураг хъади вуш, гъадарикан сабдиинди фун абцируш, тмунуб ипуз гъитри гъабхъундар. Хъа фун абцину, имбуб, садакъади тувуз гъитри гъабхъну.

Хъа ихъ вахтна ухъура, гъюрматлу ватанагълийир, ипуз-убхъуз фукъан вушра а дупну, жвуваз саргъатар адарди гъитну ккундар. Гъарсабдин чан къадар а, ва артухъ ипбаъра зарар а. Инсанди чан къадартган артухъ гъипган, думу фунуб ляхниз вушра кагъал шул, жвуван фарзар тамам апубра кмиди. Гъаци вуйиган, гъачай гъарури жвуваз ипруг, убхъруб, алабхърубдиъ саргъатар дивхъа ва эгер ухъузтган артухъ ади вуш, думу касибариз туври, жвуваз саваб, хъа дураризсана мянфяаьт хухъа.

ДАГЪУСТАНДИН МУФТИЙ
АБГЪМАД ГЪАЖИ АБДУЛЛАЕВДИН
«БЛАГОНРАВИЕ ПРАВЕДНИКОВ» КИУРУ
КИТАБДИАН

Ихъ ватандин адлу аълимар

1 « Гъи ухъу дурар къваълан гъаъну дусуб ихъ терфнаан гъичра дюз даршул. Табасаран райондиъ гизаф аълимар ади гъаъну. Дурарикан фуж жара вилаятариз алдаъну, фужсана дустагъ гъапну, хъа фужарсана тланкъ гъапну. Гъаци вуйиган гъаму макъалай-

шейх Гъяжи-Юсуфдин сулукди гъаъну.

ЧвулатI: Имам Гъюсейхан. Малла Аьгъяд – имамвал аптури гъахъир ву.

СиртIич: Душваъ имамвал аптури гъаъну малла Мугъяммад ал-Жвуллийи ва Мажвгларин гъулан агъали Аълимурадди.

Угъли ва Аълибег ибн Демирбег - дурари 1905-пи йисан гъаж тамам гъапну, Аьбдурягъман ибн Мягъмат ибн Аьбдулла –1936 – 1946-пи йисари имамвал гъапур, Малла Шябан, Малла Зейнудин (1908-2010).

Ягъдигъ: Къазимягъмад ибн Керим (1866-1946) имамвал гъапур, Малла Аьбдулла (1880-1989) имамвал гъапур, Гъямидов Мугъяммадди 1980-1999-пи йисари имамвал гъапну, Малла Аьгъмад шейх Гъяжи-Юсуфдин сулукди гъаъну.

Дагъни: Аьли ибн Салман ибн Аьбдулагъ. Гъяжи Аллагъверди шейх Гъяжи-Юсуф эфендийин сулукди гъаъну.

Гурихъ: Зияутдин Юсуф эфенди аль-Курихи, Мугъяммад ал-Курихи. Аьбдулла ибн Аьбдурягъим, Гъясамуддин аль-Курухи. Дупну ккундуки му гъулаъ хъанара жара аълимарра гъаъну.

Хюрикк: Малла Гъясанбег, Малла Мугъяммад ибн Малла Мугъяммадбек, Малла Гъюсейн ибн Малла Сефер, Малла Рамазан. Гъюсейн ибн Къурбан, Гъюсейн ибн Малла Сефер ва гъж.

Хянягъ: Малла Шябан, Малла Сефер ибн Аьли ва Малла Уьсмяил.

Цухтигъ: Малла Гъясан ибн Гъясан, Малла Юсуф Сирийий илим гъурхур.

Ушнигъ (Имшнягъ): Малла

Халагъ гъулан мист

ихъ ухъу Табасаран ва Хив районин саспи гъуларихъ гъахъи аълимар-имамар, дин агълар ктухидихъа.

Халагъ: Наврузбег-эфенди ибн Аьлибег ибн Ражаб ал-Халагъи (1882-1972), Нурияли-эфенди, Халлил-эфенди ва жарадар.

Хючна: Малла Аьбдулагъди 18 йисандин муддатнаъ Аксай гъулаъ ва Темир-Хан -Шурайий илимдин агъювалар гъадагъури гъаъну. Малла Иса Малла Аьбдулагъдин гъардаш гъаъну, Малла Гюлабгъмад ибн Аьбдулагъ Табасарандин къази гъаъну. Имамвал гъапну саб вахтна Зейнулла Аьбид аз-Зирдягъийи.

Хархни: Ханмугъяммад ибн Гъязрети Аьли (1888-1980), Мугъяммад ибн Уьмар, «Гъямзиярин» тухумдиан, Ших ибн Къурбан ктурури гъулан имамвал гъапну ва тьялимариз дарсар туври гъаъну, ахиримжи йисари Мамедгъалайиз кючмиш гъаъну ва гъадушваъ Аллагъдин ﷺ рягъматдиз гъушну.

Мягърягъ: Малла Къасумди ва Гъяжи Панахди Сирийий заан илим гъадабгъну, Гъяжимягъмад-эфендийи - Египетдиъ.

Пилигъ: Малла Абукар, Малла Мурад, Малла Уьмар, Рамазанов Мирзабег (1903-1963), малла Мугъяммад шейх Гъяжи-Юсуфдин сулукди гъаъну.

ЦанитIил: Малла Ибрагъим

Гисик: Гъяжи Мягъяммад Аьли гъяждиз гъушур гъаъну, Малла Мугъяммад ибн Гъяжи Мягъяммадди илимдин агъювалар гъадагъну чпин адашихъ ва Гъесихъ гъулан аълимарихъ. Ханмирза ибн Агъамирза шейх

Хюрикк гъул

Гъяжи-Юсуфдин тьялим гъаъну. **Къувлигъ:** Малла Птагъир, Малла Птаиб; Ших Малла Аьли ибн Малла-Мягъмар ва Малла Шейх-Мугъяммад ибн Рамазан шейх Гъяжи-Юсуфдин сулукди гъаъну.

Паттил: Ислам ибн Бабаси, Къирхляр ибн Эскер.

Гъепил: Рамалдан ибн Рамазан

Гъяжи ибн Шейх Мугъяммад имамди лихури гъахъир, учв Зирдягъ гъулан агъали гъаъну. Аьгъмад, Мурад-Аьли ибн Сейид Аьгъмад.

Дюбек (Тивак): Аьли Мирза ибн Гъяжи Аьли, Гъяжи Аьбдулла эфенди, Гъяжи Малла Агъа шейх Гъяжи-Юсуф ал-Курихийин сулукди гъаъну.

Ярса: Къасум ибн Амиряли, Седреддин ибн Къази Мугъяммад. Къасум ибн Амираьлди ва аьлим Къази Мугъяммадди илимдин агъювалар Сирийий гъадагъну, хъа Аьбдулла ибн Рамазан ва Муса ибн Уьсмяили Ширван ктуру шагъриъ.

АхъитI: Навруз Аьли ибн Рсажаб Аьли, Малла Сулейман.

Къужник: Малла Гъяжи Рамазан; Малла Аьбдул Гъямид ва гъж.

Цудихъ: Мирзахан ибн Наврузбег.

Тивак гъулан мист

Къуликк: Малла Птаиб.

Хрижв: Гъарахан, Салман, Малла Халил.

Ургъа: Гъяжибрагъим ибн Гъяжибрагъим, Рамазан ибн Шихкерим, Малла Шябан.

Ляхла: Малла Селим, Малла Нур, Шахсин, Аслан.

Ярагъ: Малла Ризахан.

Хив: Малла Рамазан эфенди ибн Аьбдулкерим, Малла Мирза ва Малла Гъяжибег ибн Рамазанра Гъяжи-Юсуф эфендийин хиликк гъаъну.

Жугътил: Гъяжи Рамазан ибн Агъамирза.

Асккан Яракк: Птаибов Птаиб, Сафарчиев Шихмягъмад, Саидов Юсуф. Мерден ибн Халил - имамвал гъапур.

Чире: Гюлахмед ибн Зульфи-

ХустIиль: Гъяжи Аслан шейх Юсуф эфенди аль-Курихийин тьялим гъаъну.

ВартагIиль: Малла Мугъяммад. Къулиф: Шейх Уьсмяил ва Малла Птаиб.

Юргълигъ: Малла Птагъир

Фурдагъ: Къази Мугъяммад ибн Къази, Малла Халикк.

Му макъалайихъ ухъу вари гъуларихъ гъахъидарикан дупнадархъа, гъаз гъапиш жюрбежюр гъуларихъ аълимар ади гъахънушра, гъяйифки дурарин тарихдикан агъюдар имдар. Эгер шлизкда чпин гъулаъ гъахъи адлу аълимарикан, имамарикан мялумат ади вуш, газатдин редакцияйиз хабар тувуб, ясана дибикну хътапуб ккун аптурача.

Гурихъ гъул

къар (1903-2003), дугъу Халагъ гъулаъ аьлим Нурияли-эфендийихъ илимдин агъювалар гъадагъну, Ватандин Аьхю Дявдин (ВОВ) ветеран гъахъну, дугъаз аьраб, тюрк ва лезги чалар ужу ди аьгъяди гъахъну.

Чювекк: Малла Мугъяммад; Малла Ибрагъим ибн Малла Мугъяммад ва Малла Гюлмягъяммад.

Гъит Аллагъу Тааълайи ухъу ихъ аълимарин берекетнахъ мягърум дарапIри, гъит Аллагъди ﷺ дураризра Фирдавс женнет къисмат апIри. Амин.

ГЪИБИКИУР УРТIЛАРИН

ХАНМУГЪЯММАДДИН
БАЙ АЪБДУЛМУТIАЛИБ
ГЪЯЗРАТИАЪЛИЕВ

ЧвулатI гъулан мист

Пагъ, фукъан гюзел сумчир даринхъа?

1 « Бали швушв ктагъруган, варитлан аькьюллу, ужу, шадвалигъра, бедбахтвалигъра вари уьмригъ чан багахъ шлур, чахъ хъпехъру хпир хъидиз, абийр-бабаризра гъюрмат апѳрур, хъа чан веледаризра ужу дада кѳури фикир вуйир ктагъуру. Гьелбетда дупна, жилириз варитлан ужуб пешкеш ужу, аькьюллу хпир ву кѳури.

Ва шурура чаз уьмрин юлдаш ктагъруган, варитлан ужу, варитлан аькьюллу катагъураза кѳури, хиял шулу. Гьит гъаци ибшири, иншаАллагъ.

Думу йигъ гъацира, швушв хурайи балин ва жилириз гъагъурайи шуран абийр-бабаризра шадуб ву. Чпин веледариз варитлан ужуб тувуз ккунди, жарадитлан харжиди, усалди апѳурдарча кѳури, дурари гизаф зегъмет зигуру. Ари магъа гъамушвагъ дурарин гъужатар ккергъру. Гъуншйири, ясана багахълуйири сумчир апѳруган, гъамциб багъа вуйи зал гъибиснийи, ухъу хъанара багъа вуйиб дибисну ккунду, ухъу дурартлан услидар вуйинхъа, ухъу апѳруб дураринтлан заанди, утканди дубхъну ккунду. Къавлар варитлан авазнандар духъну ккунду ва, думутанна гъайри, мягълийир апѳрур сар вагъ, хъа къюр шубуркъан духъну ккунду, дархъиш сарихъди тлагъруди шулу. Думура цибтлан дар кѳури, тувраайи пулар ялхъвнар апѳрударизра кмиди текилф апѳуру.

Столар ипѳрубдихъди, убхърубдихъди алацѳну шулу. Гьелбетда сумчригъ варитлан асасануб арагъ, чяхир ва гъацира жара пиян апѳруб ади шулу. Пиян апѳруб, убхъруб дивуз хай шулдар гъапиш, учвуз жаваб тувди: "Фу кѳурачва, фу кѳурачва! - Убхъруб адру сумчир фициб шул? Инсанари шадвализ убхъуру! Гьит шадвал хъапѳри! Ихъ пул адаринхъа? Варитлан багъа арагъ ва варитлан ужуб чахир гъадабгъидихъа! Гьит ихъ хълари ккунибкъан арагъ убхъри ва шадвал хъапѳри, дурарира чпин сумчрар гъаци кѳулигъ гъахури шулу". Хъа мициб сумчриз хас вуйи палатра алабхъну ккунду гъа - мухур гъидинайи ккуртгъ, ликар ккидирчнайи юбка, жандиин алабснайиб, дишагълийин жандин вари утканвал улупруб; кѳул'инсана кѳуруш ягъал уткан прическа, хъа мициб прическа гъапѳган ягълухъ багахъиндикъан хай даршул, дарш гъизигу зегъмет рябкъидар.

Ислам диндинди, сумчрин эйси чан сумчрагъ гъубхъдарихъан Аллагъдин ﷺ улихъ жавабдар ву. Фикир апѳинай! ГЪАРСАРИХЪАН ЖАВАБДАР ВУ! Ва гъацира жиларна дишагълийир сатѳиди саб столихъ дусну, сатѳиди ялхъвнар апѳури, чиб-чпиз жвуван утканвалар улупрударихъанра сумчрин эйси жавабдар ву.

Гъайифки, дишагълийир чпин жиларихъди вая яшарикк ккайи велед баярихъди сумчриз гъагъруган гизафси жандин гъендемар улупру палтар алахъру аьдат дубхъна. Дурарин мициб юрушниинди хул'ан удучѳуб аьйибнан ва гунагънан ляхин вуйибдикан гъич фикризкъан гъюрадар. Му агъвалатдиз мютѳюгъ духънайи жиларикан сарун гафкъан кѳурадарза. Ихъ бари, ихъ дадѳири гъамци палат

алахъури гъахънийинхъа? Пайгъамбарин ﷺ гъядисдигъ дупна: "Жегъеннедин цѳа артухъ апѳуз гунагъкрарин жанар ирчди, дурарикан гизафси дишагълийирин хъиди". Ихъ Пайгъамбарин ﷺ сабсана гъядисдигъ гъамци дупна: "Гъарсар гунагъкар хпир чихъди жегъеннедиз юкѳур жилир хъчѳюхиди - адаш, гъардаш, жилир, чан бай, хъа гъакълу дишагълийи гъадрар чихъди Женнетдиз хъючѳюхиди". Жилар! Фикир апѳинай! Учвуз му ляхнихъан гъучѳурданчвуз? Дарш учву мидихъ хъугърадарнучва? Хъугъайчва! Ичвра, учвуз ккуни ичв хпаринра язухъ апѳинай! Ичв ккуни дадѳири, чйири, хпариз ва шубариз учвуз, дурари диндин къанунарихъди палат алабхъган, артухъди ккун шлубдикан хабар тувай. Гъарган дурариз мидкан кѳваин апѳинай, иллагъки дурар учвухъди вая учву хъгарди сумчрариз гъагъруган.

Гъайифки, ихъ Дагъустандин аьдати сумчрар фтиз вуш кѳули адрахърубдиз дюнмиш гъахъну. Арагъ дубхъну гъевес кубчѳвнайи жилари ва дишагълийири сатѳиди ялхъвнар апѳуру гъациб гъевесниинди, хиял апѳарваки мурад дискотекайи а. Дурариз гъава кубчѳвнайидар пуз ккун шулу! Жараб сарун фукѳа фикриз гъюрадар! Астагъѳируллагъ! Хъа шулу аьхир диндин къанунариинди уткан сумчир апѳуз. Дураригъ шадвал хъапрадаринхъа? Валлагъи, шадвал хъапѳру ва кѳваантлан чиб-чпин разидира гъузуру. Дицдар сумчрариз рягъматдин малаикар гъюру, цийиди нюкягъ дапѳнайи жигъилариз ва гъадму сумчриз дуфнайидариз дюаь апѳуз кѳури. Дициб сумчрин эйсийиз саб шаквалра адарди Къудратлу Аллагъдихъан ﷺ дугъан мяракайиз дуфнайи гъарсар хъялжвухъан аьхю пешкешар, саваб хъибди. Фикир тувай... ГЪАРСАРИХЪАН! ИНШАЛЛАГЪ!

Сумчир - думу хизандин ккебгъуру рякъ ву. Гьит сумчир гъаму жигъиларин ярхи уьмригъ сабпи гъакълуди алдабгъуру лик ибшири! Улихънаси телевизориан, Грецияйи-ицѳидар сумчрар апѳуруш, улупурайи. Дурарин сумчраригъ арагъ зат шулдайи. Гъамдикан ухъу варида-ри фикир дапѳну ккунду! Рамазандин ваз кубкѳайиз гъабхъи саб сумчрикан ктибгуз ккундузуз.

Сар гъюрматлу касдин чан бализ швушв хуз ният гъапѳну. Учву аьхю тамашниинди лигурайча, мура-ри фициб сумчар апѳуруш кѳури. Дугъу Ислам диндихъди вуйи сумчир апѳурхъа гъапиган, хулагъ хпир, багахълуйири гъарйир-гъалмагълар ккергъну: ухъу инсанариз я арагъ, ясана къавлар адру сумчриз фици дих апѳуру! Думуган дугъу мяслягът шлуганси саб къялан йишв гъабгъну: къавлар ишри гъапну, хъа арагъ адарди. Гъакълу мусурмнари пидийи: фу мянасуз гафар ву, къавлар гъаз ву? Хъа амма, дурарин жамааьтдин арайигъ му хизандиз арагъ адру сумчир апѳуб гизаф игит ляхин ву! Сумчрин эйсийикан чѳуруди улхидархъа. Думу вари апѳуз къувват айир дайи. Я дугъан диван апѳубра ихъ ляхин дар! Гъацира гъаму ляхниз къюб терефнахъанди лигуз шулу: дугъкан улхуз шулу сумчриз къавлариз дих гъапѳну кѳури, хъа гъацира дугъхъан рази хъузра шулу, арагъ

адру сумчир апѳура кѳури. Психологический тестдѳиси, саспидар инсанариз стакан гъацѳаз ичѳиди рябкъюру, хъа тмундариз – гъацѳаз абѳѳну. Гьелбетки мурад, тмундарра гъакъ ву.

Дурарин сумчир аьхюб дайи, душвагъ лап багахъна вуйи мирасарна гъуншйиртлан адайи. Къавлар алиб. Гизафдари ялхънар апѳуйи, ва дурар гизаф разиди вуйи... Якъин кѳураза, гизафдариз столариин арагъ алдрубкъан аьгъю гъабхъундар. Мидихъди узуз пуз ккундазуз, сумчригъ шадвал хъапѳбан бадали арагъ гъичра лазим дар! Музыкайихъ хъпехъури вари ялхъвнари архъна. Хиял апѳарваки, дурар сумчриз жигъилар бадали вагъ, хъа мярака бадали, чпин уткан модайин палтар улупуз, чпин жанар улупуз вая чпиз фици мукъмихъди учвуди ялхъан апѳуз аьгъяш улупуз дуфнайидар ву. Субгъяналлагъ! Дурари Гъиямат йигъан Аллагъдин ﷺ улихъ фициб жаваб тувруш фикир апѳуз кмиди гъуч шулу. Гьелбетда ихъ варидарин гъацира гизаф гунгъар айихъ! Гьит Аллагъди ﷻ ухъу гъакъ рякъ'ин алагъри. Гьит ихъ юкѳваригъ иман ижми апѳри. Ва гьит ухъу ихъ веледарин сумчрар, иншаАллагъ, Аллагъдин ﷻ разивал бадали апѳруганси ибшири! Амин!

ФАТИМА МЯГЪЯММАДРАСУЛОВА

Ужувлан ляхнигъ аьхю шадвал

1 « Абу Гъурайрайи ктибтураки, сар касди Пайгъамбариз ﷺ гъапну:

وأخرج الترمذى عن أبي هريرة قال : قال رجل : يا رسول الله الرجل يعمل العمل فيسره فإذا طلع عليه أعجبه ؟ قال رسول الله - صلى الله عليه وسلم : « له أجران أجر السر وأجر العلانية »

«Я Аллагъди Гъайнайир, инсанди саризра аьгъарди ужувлан ляхин апѳуру, хъасин инсанариз дидкан хабар гъабхъиган, думу рази шулу». Пайгъамбари ﷺ жаваб туву: «Дугъаз къюб саваб а: саб саваб думу ляхин чав саризра аьгъарди апѳбан, хъа тмунубсана – инсанариз дидкан хабар хъпан» (Тирмизи).

Абу Масъуд аль-Ансарийи дупна:

وأخرج الطبرانى فى الكبير عن أبى مسعود الأنصارى قال : جاء رجل إلى النبي - صلى الله عليه وسلم - فقال : إني أعمل العمل فأسره فيظهر فأفرح به ؟ قال : « كتب لك أجران : أجر السر ، وأجر العلانية » .

Пайгъамбарихъна ﷺ дуфну, сар касди гъапи: «Узу ужувлан ляхин апѳурза ва думу саризра аьгъарди гъибтурза, хъа инсанариз дидкан аьгъю гъабхъиган, разира шулза». Пайгъамбари ﷺ дугъаз гъапну: «Увуз къюб саваб а: саб саваб думу ляхин саризра аьгъарди апѳбан, хъа тмунубсана – инсанариз дидкан хабар хъпан» (Пабарани).

Гъябиб ибн Сабитди ктибтура:

وأخرج ابن أبى شيبه فى المصنف عن حبيب بن أبى ثابت : أن ناسا من أصحاب النبي - صلى الله عليه وسلم - قالوا : يا رسول الله إنا نعمل أعمالا فى السر ، فنسمع الناس يتحدثون بها فيعجبنا أن نذكر بخير ؟ فقال : « لكم أجران ، أجر السر ، وأجر العلانية »

Асгъябари Пайгъамбариз ﷺ гъапну: «Учу ужувлан ляхнар жиниди апѳури шулча, хъасин инсанариз дурарикан хабар гъабхъиган, юкѳв шад шулу». Пайгъамбари ﷺ жаваб туву: «Учвуз къюб саваб а: саб думу жиниди апѳубан, тмунубсана инсанариз думу ляхин аьгъю хъпан» (Ибн Шайба).

Имам Тирмизийи гъапну: «Саспи аьлимари му гъядисдиз гъамциб мяна тувра, инсандиз къюбпи саваб шула, дугъан терефназди ужувлан гафар кѳуруган. Гъаз гъапиш Пайгъамбари ﷺ дупна: «Учву Аллагъдин ﷻ жилиин али шагъидар вучва, хъа малаикар Аллагъдин ﷻ завариин али шагъидар ву» (Табарани, Имам Ахмад). Жара аьлимари кѳураки, инсандиз къюб саваб а, эгер чан нумунайихъди имбударра гъагъюру кѳури думу касдин умуд кади гъабхъиш. Абу Муса Аль-Ашъарийи дупна:

وأخرج سعيد بن منصور فى سننه عن أبى موسى الأشعري أنه خطب فقال : « أيها الناس إنكم فى زمان لعامل الله فيه أجر واحد وإنه سيكون من بعدكم زمان يكون لعامل الله فيه أجران »

«Эй инсанар! Учву яшамаш шулачва гъациб вахтна, эгер сари саб ужувлан ляхин гъапѳиш, дугъаз дидхъан анжагъ саб саваб шул. Хъа дугъриданна ичв къялхъ хъибди гъациб вахт, саб ужувлан ляхин гъапѳуриз къюб саваб бикѳиди» (Саид ибн Мансур).

Эгер инсан, гъаму чав гъапѳу ужувлан ляхнихъан имбударира нумуна гъадабгъур кѳури шад шули гъахъиш, дугъаз къюб саваб а. Хъа эгер дугъу думу ляхин учв инсанарин арайигъ ад айир хъпан бадали апѳури гъахъиш, думуган дугъаз саваб вагъ, хъа апѳуру ужувлан ляхин риягъ апѳури, яни улупбаз бадали апѳруб шул. Ва гъадму чав жиниди гъапѳубдин савабдихъра мягърум хъузру мумкин ву.

Гьит Аллагъу Тааълайи ухъуз гъарсаб ляхнигъ ужуб ният апѳуз кюмек туври

МУГЪЯММАДСУЛТАНОВ

Ибадат апіру вахтна манигъвал тувру васвас

Гъудгнин жикіруган, гъудгнин жюрбежюр шартлар кѳули гъахруган гизаф инсанарин шаквал арайиз гъюру. Думу ляхин гъарган артухъди фикир тувруб вуйи. Чан уьмриѳ мициб дѳошюшдихъди алалахъу кас гъичра дидрихъур. Эгер диндин гъякънаан жюрбежюр яшнан инсанарин шаквал арайиз гъюруш, ибадат апібан гъякънаан вуйи шаквал артухъси жигъиларин ади шулу.

Гъудгнин жикібаъ шу шаквал Ухъуз рябкъюри шулхъузки, фици саспи ксари гъудгнин жикіруган саб хил шубуб ражари ваъ, хъа 5-6 ражари жибкѳуру. Хъа ухъуз аьгъюганси, саб ражари жибкѳуб фарз ву, хъа шубуб ражари - сунна. Хъа дици артухъ ражари жибкѳурдарин чпин васвас хъпаан хиял шулу гъеле сабан шубубан гъижибкѳундарза, ясана тамамди гъижибкѳундарза кѳури. Гъудгнин жикѳуз чѳаьн шлу 3-4 минутдин ерина дурарин 10-15 минут шулу, хъа саспидарин гъеле гъацѳ сьаьтра кмиди гъябгъюру.

Иблисдихъан инсан ибадатдихъан хъдатѳуз даршлуган, диди гъадму касдин фикриѳ шаквал, васвас ипуз чалишмиш шулу. Хъа думу касдира гъадму ляхин яваш-яващди гъибтуз кѳури. Гъудгнин жикіруган васвас ипри дебккнайи хусуси иблис а, дидин ччвурра Валахан ву.

Эгер ибадат апібан жара жюрийриѳ шаквал диндикан хабар адрударин шулуш, гъудгнин жикібаъ гъеле хъюгъну имбу тялямаринна кмиди шулу. Гъаз гъапиш, эгер ухъу фикъгъдин китабариз гъилигиш, душваъ гъамци дупна: эгер яв шак аш гъадму жибкѳурайи йишв уву гъижибкѳннийкѳлана, дарш саб пай джибкѳнѳу гъубзнийкѳан кѳури, ари му дѳошюшариѳ думу йишв тазатѳан тамамди джибкѳнѳу ккунду. Эгер уву гъудгнин жикіруган, узу ният гъапІнийкѳан-гъапІундайкѳан кѳури шаквал гъабхъиш, думуганра гъудгнин жикѳуз тазатѳан хъюгъну ккунду. Эгер шаквал гъудгнин джикѳнѳу ккудубкѳбалаан къяляхъ гъабхъиш, дидиз аьхю фикир тувну ккундар, яни гъудгнин тазатѳан жикѳуб герек адар!

Дупну ккундуки, ният кѳваан апѳуб фарз ву, хъа мелзнийнди пуб суннат ву, ва кѳваъ гъадму ният ади хъуб васвас айи касдиз чѳаьн ву.

Гъудган апіруган шлу шаквал Сабсана лапра артухъ фикир тувну ккуниб ву гъудган апѳурайи вахтна арайиз гъюру шаквал: «аль-Фатигъя» сура ягъалди урхуру, саб аят къюб-шубуб ражари текрар апѳуру, чав швнуб ракааѳ тамам гъапІнуш, кѳваълан гъархру, ниятнаъ шаквал шули, швнуб ражари тазатѳан гъудгник кучѳвру ва

гъ.ж. Эгер имамдихъди гъудган апіруган дицдар ксариз сацѳиб вушра рягъятди шулуш, хъа сарна-сарди гъудган апіруган, думу аьхю читинвалси алабхъуру.

Гъудгний мукъадар шаквалар хъуб аьламатнан ляхин дар, гъаз гъапиш гъудган диндин варитѳанна заанди дебккнайи мурхъул ву. Пайгъамбари ﷺ дупна: «Гъудган диндин даягъ (опора) ву («Канзуль-уммалъ фи сунаниль-акъвали валь-афалъ"», № 18889).

الصلاة عماد الدين

Жара гъядисдиѳ дупна: «Гъиямат йигъан лукѳрахъан гъерхрударикан сабпѳиб гъудган ву. Эгер думу сагъиб гъабхъиш, лукѳ азад шул, хъа дарш чѳурувал ва зарар хъибди» («Канзуль-уммалъ», № 18877).

إن أول ما يحاسب به العبد يوم القيامة من عمله الصلاة فإن صلحت فقد أفلح وأنجح ، وإن فسدت فقد خاب وخسر

Гъацѳи вуйиган, гъудган дарапѳиди гъибтну ккундар. Гъудгнин заанвал ва фазилатвал аьгъяди, иблисди думу тамамди апірудариз манигъвал апѳуз чалишмиш шулу.

Гъачай гъудгник кайи вахтна шаквал гъабхъигандин гъякънаан шариаѳтиѳу кѳураш лигухъа: Эгер гъудгник кайи вахтна ниятнан гъякънаан шаквал гъабхънуш, гъудган цѳийикѳул'ан ккебгъну ккунду. Эгер «Фатигъя» сура урхбан, ясана рукуѳ гъапІнийкѳан гъапІундайкѳан кѳури, шаквал гъабхънуш, думу «Фатигъя» сурайихъна хътакуру ва гъадушвхъанмина давам апѳуру. Эгер рукуѳдиѳ шаквал вуш, дидихъна хътакуру. Эгер къюб дарш шубуб ракааѳт гъапІнийкѳан кѳури, шаклу гъахънуш, 2 ракааѳт тамам апѳуб гъисаб дапІну, чан лазим вуйи къадар ракааѳтар давам апѳуру. Хъа гъудган ккудубкѳбалаан къяляхъ шаклу гъахънуш, дидиз фикир тувурдар.

Апѳурайи гъудгнийѳ ва гъудгнин жикѳувалиѳ васвас дархъбан себбар Эгер инсан учѳ гъарган васвас ади шлур вуш, думу ляхин цѳиб читинди алабхъуру. Хъа васвас адруриз, думу шаклувалихъан

ярхла хъуз варитѳан ужуб - думу дѳошюшариз фикир тутрувуб ву. Мисалназ, хил тамамди гъижибкѳннийкѳан кѳури, шаквал гъабхънуш, дидиз фикир тутрувди, яв гъудгнин жикѳуб давам апІин. Ухъу фукъан артухъ думу дѳошюшариз фикир тувиш, гъадмукъан артухъ васвасра шул.

Мисалназ, гъудгнин жикіруган машра, арччул хилра джибкѳнѳу гагул хил жибкѳурайган, узу арччул хил тамамди гъижибкѳннийкѳан кѳури, шаквал гъабхъиш, дидиз фикир мутуван ва кѳулин масгъ дапІну, къю-

биб ликар джикѳнѳу, жвуван гъудгнин жикѳувал давам апІин. Ари гъудгнийѳра васвас гъабхъиган гъамци апѳуб герек ву.

Диндин гъякънаан васвас

Дицдар фикрар саспи вахтари мусурмнарин арайиз гъюри шулу. Хъа думу фикрарихъан анжагъ пайгъамбар ва Аллагъу Тааьлайиз багахъ вуйи лукѳартѳан азад дапІнадар. Саб кѳуруб: Чиб-чпиан арайиз гъюру фикрар гъадагъа дапІнайидар дар, дидхъан инсандиз гунагъра адар. Хъа эгер жвуву Аллагъу фицир вуйкѳан, Дугъаз фициб жандак айкѳан кѳури, Дугъаз сурат туври гъахъиш, думу гунагъ ву ва инсан диндиан удучѳвурра мумкинвал а.

Мицдар фикрар арайиз гъюру гъацдар мусурмнарин, шлин иман гъелелиг ижмиб дубхънадарш, шлиз Аллагъу Тааьлайин сифатарикан хабар адарш, шлиз Къур'андиѳ дупнайиб аьгъдарш. Гъямд ибшри Аллагъдиз ﷻ гъийин йигъан аьгъю апѳуз ккуни касдиз вари рякъбар ачухъди ву. Гъацѳира дицдар васвасар шлу ксар артухъси аьлимарихъди мажлисарѳиѳ гаѳчѳал апѳури, гъадрарин мелзалан илим аьгъю апѳури, диндин мажлисар-серенжемарѳиѳ иштирак духъну ккунду. Мусурман кас жямьяѳт-гъудгнийѳ иштирак шули, гъудгнин къяляхъ вари азкарар урхури, артухъси мистаѳ ибадат апѳуз чалишмиш духъну, артухъси гирами Къур'ан иллагъки: «аль-Ихляс», «аль-Фалъкъ» и «ан-Нас» сурѳир ва аят «аль-Курси» («аль-Бакъара» сураин 255-пѳи аят) урхури духъну ккунду.

БАГЪАУДДИН КЪУРБААНОВ

ЙИТИМАРИЗ ФИКИР ТУВАЙЧВА...

Ухъу бицѳиди миди гъарган школайиан гъялак-гъялакди ухъу ккуни абийр-бабарихъна гъюри шуйхъа. Хъа мицдар абийр-бабар хътру веледарин юкѳв фици шуйкѳа? Дурар чпин пашман улариан вари терефаризди лигуру, амма дурариз чпиз дих апѳуру, чпин терефназди лигру каскъан дихъурдар...

Йитимариз хъанара читинди йишвандин вахт улубкъруган шулу, вари бицѳидариз чпин дадѳири дахъну махъвар кѳитруган, хъа гагъири ляхниан гъюруган гъяфатар ва игрушкѳиѳр хруган... Йитимар му шадваларихъан ярхла ву. Гъамци шулу дурариз жюрбежюр машкварѳитѳра. Чпин багахълуѳиѳрин багахъ хъайи веледарин машариѳ шадвал айи вахтна, йитимрин багахъ фужкѳа шулдар; гъацѳи вуйиган дугъаз вари жараси рябкъюру, машкварра кмиди... Абийр-бабар айи веледаринна адрударин башкъавалар тевуз ккудубкѳру къадарнаѳди шулу, амма му ляхниинди саризкъан кюмек шулдар. Йитимарин юкѳв гизаѳси ичѳиди шулу, эгер му ичѳивал имбудари ккунивалихъди адрабѳиш, думу юкѳв чѳурувалихъди абѳѳуз мумкин ву, хъасин думу йитимарикан читин инсанар арайиз удучѳвурру. Гъамцдар дѳошюшарихъан дурар уьрхбан бадали, Аллагъу Тааьлайи ухъ'ина (ухъу – йитимдилан илтѳикѳнайи жямьяѳт вухъа) дурар ккун апѳуб важиб дапІна, ва дурари чпи фужкѳа хъгрударси гъисаб дарапѳуз ухъу зегъмет дигизгн ккунду, дурарин бицѳивал имбудариндихъан жараб хъуз гъибтну ккундар.

Эгер гъар жямьяѳтди чан али йитимарихъна вуйи фарзар тамам апѳуйиш, эгер гъарсар йитимриз фикир тувуйиш – сарикъан закурин йигъан, учѳ имдруган чан веледдин гъял фициб шуйкѳа, кѳури фикир апѳидайи. Гъар ражари учѳ йитимрихъди гъюрюшмиш гъахъиган, думу дугъахъди духъну ккунду гъацѳи, фици дугъаз чан веледарихъди духъну ккундуш. Саб дакъикъайикъан учѳу фикир апІинайи, ичѳ веледар фужкѳа хътарди гъаму дѳон'яйѳѳиѳ фици шулуш. Ясана фикир апІин, фици шуйиш, эгер яв велед сар чѳуру юкѳв айѳирин хилиѳ ахъиш. Му фикрари варитѳан чѳуру касдинна кмиди кѳваз ищѳру апѳуру!

Ав, ихъ веледариз туврубси, гъадабгърубси, йитимаризра тувуз ихъ варидарин гуѳ удукъурдаршул. Аммаки дурариз ккунивал тувуз, уж'вал апѳуз, дурар шад апѳуз, дурарихъна жвуандарихънаси лигуз ихъ гъарурин гуѳ удукъурдаринхъа? Йитимар уьрхрударин гъякънаан Пайгъамбари ﷺ Чан улупру тѳубахъиндина къялан тѳубахъинди улупури гъапну: «Узу ва йитим уьрхрур гъаму къюб тѳубси чиб-чпиз багахъ вуча. Эгер думу Аллагъдихъан ﷻ гучѳрур гъахъиш, учѳ Женнетдин багъларѳиѳ хъидича». Ихъ Пайгъамбар ﷺ учѳра йитим гъахъну, гъацѳи вуйиган йитимвал фициб шулуш, дугъаз аьгъя. Ихъ аьхю пай йитимар чпин аьхю абийр-бабарихъ, халукъарихъ шулу. Му ляхин ужуйи ву, гъаз гъапиш дурарикан гизаѳдари йитимар чпин веледарихъан жара апѳурдар. Фукъан ляхин гъабхурашра, детдомар, интернатар ичѳи шуладар. Ва ихъ сариндарра дару, гъюкуматдин веледар шула...

Гизаѳ хизанарин жара дерди а: чпиз веледар даршлувал. Амма дурарикан гизаѳдариз детдомдиан велед адагъуз ккундар, думу веледдиз ккунивал, шадвал тувуз ккундар. Дурарикан саспидари веледар шулдарчуз кѳури, тѳалакъ тувну хпѳириѳ, жара хпѳир дисуру. Хъа детдомдиан вуйѳирин хасият фициб шулуш аьгъдарчуз кѳури, душв'ан дисурдар. Йиз фикриан, Пайгъамбари ﷺ гъапи савабнан улихъ му себбар фукѳа дарудар ву, гъаз гъапиш ихъ веледдин хасиятра фициб шулуш, ухъуз аьгъдархъуз. Думутѳанна гъайри, йитим дисувалиинди уву хай шлу ляхнарѳикан Аллагъу Тааьлайиз варитѳан даккнибдихъан, яни тѳалакъ тувувалихъан ярхла шула.

Хъа йитим дисругандинра Исламдиѳ улупнайи чан къанунар а. Месэла, йитим бай дидиснайи дишагълийиз дугъахъди сарна-сарди гъузуз ихтиѳар адар. Гъацѳи вуйиган, йитим дисуз ният айи касди му ляхнарѳикан аьлимдихъан гъерхиш, ужу ву.

МУГЪЯММАДАМИН МЯГЪЯММАДРАСУЛОВ

- Берекет хъпан бадали, ризкъ артухъ хъпан бадали, Къур'андин фицдар аятариинди, ясана фицдар дюйириинди ибадатвал дапну ккунду, хъа фицдар ляхнари мидиз манигъвал апуру?

- Хизандиъ берекет хъваллиз ва ризкъ артухъ хъваллиз манигъвал апуру ляхнари циб адар. Дурарикан асас вуди гунгар апувалар ва кучлар апувалар гысаб шула. Хъасин гвачиндин гудгнин вахтна ахували; суткайиъ 8 саятган артухъ ахували; жандиин фуклара алдарди, аврат улупури дахъували; дугъжвну члат ктучували; ахью жиклувал дапну ккуни жунубдиъ айи вахтна фукла-мукла ипували; саб гъвал'инди алахъну, уъл ипували; хурагнан гъбзубдиъна гъспикк ккадрували; гулдин ва шаршин галар цигъ ургували; берклихъди хал ичибкували, хал йишвну ичибкували ва гизаф вахтна хал ичибкибди гьибтували; яшлу ксарин улихъди гъагъовали ва абийр-бабариз чпин ччвурариинди дих апували; урчаригъ деуваля ва раккарин гурзларихъ хъахъну дугъжвували; гъагъханайиъ гудгнин жиклували; палат, жандиин илмиди, бирхували ва маш палтарихъди кижикували; хашвран хал хулаъ гьибтували; гудган дарапували ва гудгнин вахтна хушу адрували; базариз ухди душну, къанди гъовали; веледари харжи дюаъ апували ва абийр-бабариз ужуб дюаъ дарапували; гъаб-гъажагъ ачмишди гьибтували; шам вая лампа уф дапну ктубшували; удубшвнайи къалмихъди биклували ва гудубшвнайи рягъдихъди

- Чуру ниятар киваан адагъбан бадали фу дапну ккунду?

- Инсандихъ гъарвахтна саб чуру душман хъа – иблис, шейтан. Дурари сар касди чуру ляхин апибан бадали гизаф чарийр зигуру. Дугъан киваъ васвас ипри, чуру фикрар ирчри, инсандиз гунагънан ляхин апуз гьитуз чалишмиш шулу. Гъаци вуйган, фуну касдира, чан кивази чуру ниятар ахъубси, дурар иблисди-

кфул жубхували; чалма деъну алабхували ва шалвар дийигъну алабхували; тямъгъ карвали; лазим дару харжар апували; гизаф тлагърушин хъували – магъа гъаму ляхнари хизандиъ ва жямъатдин арайиъ берекет хъваллиз ва ризкъ артухъ хъваллиз манигъвал апуру.

Берекет багахъ апуз ва ризкъ артухъ хъуз кюмек шулу ляхнара гизаф а. Мура-рикан гысаб шула: садакъа тувивал; гвачинин ухди гуджувал; утканди биклувал; киван хуш'вал айивал; утканди ва гъаври шуганси гафчлал апувал; хушуъниинди, вари фарзарра, суннатара апури, гудган апувал; зугъа-гудган апувал; сура «аль-Вакиаъ» урхувал, итлагъки йишвну, лавландин гудгнинхъан; «аль-Мульк», «аль-Музаммиль», «валлайли иза ягъша» ва гъацира «алам нашрягълака» сурйир урхувал; экбер йивайиз улихъна мистаз гъагъовал; гъарвахтна гудгнин джиккуну хъувал; хулаъ витру-гудган апувал ва гъириндин гудгнин улихъ хъайи суннатар апувал; витру-гудгнин къаляхъ дюн'яйикан вуйи улхбар дирчувал; дишагълийир уч духънайишвахъ къаназ дедреувал; мянфяаъ кадру, мянасуз гафар дарапувал; жвуми йигъан гъаму дуаъ 70 ражари урхувал: «Аллагъумма агънини бигъялалика ан гъярамика, вакфини бифазлика амман сивака» («Тягълимуль мугъаълим»).

- Фалчйирихъна гъагъюз ва дурари гъапибдиъ хъугъуз ихтияр айин?

- Фалчйирихъна гъагъюз ва дурари кфурубдиъ хъугъуз хай шулу ляхин дар. Пайгъамбарин гъадисдиъ дупна: «Фуну кас фалчйирихъна душну, дугъу кфурубдиъ хъугъиш, думу кас Мугъаммад пайгъамбарихъна гъапубдиъна ярхла гъахъиру».

Имам аль-Бухарийихъан вуйи гъадисдиъ кфурайиганси, инсанари Пайгъамбарихъан фалчйирихъ хъугъуз хай шулин, кфури гъерхган, дугъу гъапи: «Дурарин гафарихъ хъугъуз хай шулдар». Инсанари гъапи: «Дурари кайибра кфури шулу ахир!». Пайгъамбари жаваб туву: «Ав, саспи дюшюшаригъ дурари кфурубдиъ гъакълубра шулу, жинари чпин ибарихъна гъапиб дурари киваинди гьибтру, амма думу гъакълубдики гизаф кучлалра кибикъну шулу». Дурари кфурубдикан артухъси кучлал шулу, гъаци вуйган дурарихъ хъугъуз хай шулдар.

Мусурман кас, чан гъюзимбу уъмрикан чаз дибикнаи къадарнакан гъерхри духъну ккундар. Думу Аллагъу Тааълайи чаз тувнайибдин рази духъну, Аллагъдиз шюкюр апури духъну ккунду. Пайгъамбари дупна: «Къадарнакан киваин гъапиган, ккебехъай».

Гъацира, эгер ухъу ужуди фикир гъапиш агъю шулуки, фалчйирихъна гъагъру, дурарин насигъатар тамам апуру ксар чпира ва чпихъангина жвуван багахълуийрра бахтсуз ксар хъуз гьитру. Бахтсуз дархъиди гъузринхъа, Аллагъу Тааълайи кфуруб динпу фалчйийн гаф гьибису кас.

Гъит Аллагъу Тааълайи вари мусурманар фалчйирин писвалихъан ва дурари апуру чуру ляхнарихъан уърхри. Амин.

- Гъар йисан Къабайилан 600 000 инсанди тлаваф апуру кфуру гафар дугъридар вуйин?

- Пайгъамбари гъапну: «Аллагъди Къабайиз гаф тувну, гъар йисан увухъна гъаж апуз 600 агъзурилан зиина инсанар гъиди, кфури, хъа эгер сад йисанкъан 600 000-илан исина гъаж апурудар гъахъиш, дурарихъанди малаикари тлаваф апиди» («Фатгъуль Аллам»).

Гъюрматлу мусурман гъардшар ва чйир!

Нагагъ учвуз ихъ мусурман диндихъди аьлакъалу вуйи месэлийрикан гъаври адруб гъерхуз ккундуш, ясана «Ассалам» редакцияйиз вуйи суал аш, зенг апинай: 8-960-411-19-53
Учхъан шлубдин, иншаАллагъ, учу кюмек апидач ва ичв гъуллугъар тамам апуз чалишмиш хъидича.

ДАГЕСТАНСКИИ ИСЛАМСКИИ УНИВЕРСИТЕТ ИМЕНИ ШЕЙХА МУХАММАД-АРИФА

ОБЪЯВЛЯЕТ ПРИЕМ АБИТУРИЕНТОВ НА ОЧЕРЕДНОЙ УЧЕБНЫЙ ГОД

Обучение предназначено для получения целостных знаний о религии и подготовки специалистов со средним и высшим профессиональным религиозным образованием по направлению «культура исламского вероисповедания» квалификации «священнослужитель исламского культа»

ПРОДОЛЖИТЕЛЬНОСТЬ ОБУЧЕНИЯ:

- ✓ в Дагестанском исламском университете – 5 лет;
- ✓ в Медресе – 3 года.

ДОКУМЕНТЫ НЕОБХОДИМЫЕ ДЛЯ ПОСТУПЛЕНИЯ:

- ✓ нотариальная копия аттестата или диплома;
- ✓ копия паспорта – 2 шт.;
- ✓ фотокарточки размером 3x4 в количестве пяти штук;
- ✓ медицинская справка Ф 086;
- ✓ прививочный сертификат Ф 156/у-93;
- ✓ рекомендация от преподавателя религиозного обучения либо от руководителя мечети (имамы) расположенной по месту жительства абитуриента.

Наш адрес:

г. Махачкала, ул. Дахадаева, 136

тел.: 8 988 294 56 16

- Узуз къюр бай азуз. Гъамус гъадрарин къюридинра хизан ккебгъуз вахт дубхъна. Дурарин сумчир сад йигъан апуз хай шулин? Саспидари веледарин сумчрар сатиди апуз хай шулдар кфура.

- Думу ляхин шариаъти гъадагъа дапнадар, яни аба-бабхъан гъадрарин сумчир сад йигъан апуз шулуш, душваъ хай даршлуб фуклара адар.

Гъацира пуз ккундузуки, балин хал адар, ляхин адар кфури, дугъаз швушв дархиди мигъитанай. Вахт хъубси бализ

швушв духну ккунду, чан вахтнинди ришра швуваз тувну ккунду. Хъа аба-бабу думу ляхнари арайиз удучъвайиз хизан ккедрубгърувал ахью гъалат ву. Ипфрубра, алабхърубра, деуз йишвра туврур Аллагъ ву ва Аллагъу Тааълайи гъаруриз чан ризкъра дибикна.

Рузнама

Июнь

Йигъ	Гъиринд. Ас-Субгъ.	Ригъ гудуб.	Лисундин Аз-зугър	Гъаркван. Аль-аьр	Лавлан. Аль-Магъриб	Хъитгирхв. Аль-ишаъ
1	02:00	04:11	11:49	15:53	19:24	20:54
2	01:59	04:11	11:49	15:53	19:24	20:54
4	01:57	04:10	11:50	15:54	19:26	20:56
6	01:55	04:09	11:50	15:54	19:27	20:57
8	01:54	04:09	11:51	15:55	19:29	20:59
10	01:52	04:08	11:51	15:55	19:30	20:00
12	01:51	04:08	11:51	15:56	19:31	21:01
14	01:51	04:08	11:52	15:57	19:32	21:02
16	01:50	04:08	11:52	15:57	19:33	21:03
18	01:50	04:08	11:53	15:58	19:33	21:03
20	01:50	04:08	11:53	15:58	19:34	21:04
22	01:50	04:09	11:53	15:59	19:34	21:04
24	01:51	04:09	11:54	15:59	19:34	21:04
26	01:52	04:10	11:54	15:59	19:35	21:05
28	01:53	04:11	11:55	16:00	19:35	21:05
30	01:55	04:12	11:55	16:00	19:34	21:04

Рекомендовано каноническим отделом Муфтията РД для г. Махачкалы